

**Hallituksen esitys Eduskunnalle Slovenian kanssa tehdyn
sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen eräiden
määräysten hyväksymisestä**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Slovenian kanssa 1 päivänä kesäkuuta 1998 allekirjoitetun sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen. Sopimuksen tarkoituksena on edistää ja tiivistää taloudellista yhteistyötä Slovenian kanssa ja selkiinnyttää erityisesti sijoituksia koskevia oikeudellisia perusteita maiden välillä. Sopimuksen avulla halutaan varmistaa suotuisat edellytykset toisen sopimuspuolen kansalaisten ja yritysten sijoituksille toisessa sopimusmaassa sekä tunnustetaan tarve suojella niitä.

Sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä, kun sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen täyttäneensä sopimuksen voimaantulolle asetetut perustuslailliset edellytykset. Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytilanne

Slovenian kokonaistuotanto pieneni SEVin ja Jugoslavian hajoamisen sekä rakennemuutoksen seurauksena. Talouden heikkenemisen vaikutusta kuitenkin lievensi Slovenian jo pitkään toteutunut pääsy länsimarkkinoille. Vuoden 1996 puolivälistä alkaen on talous alkanut elpyä ja EU:n talouden viriäminen on lisännyt kasvua. Talouspolitiikkaa hallitsee nykyään valmistautuminen EU-jäsenyyteen. Slovenian omatessa monipuolisen vientirakenteen, koulutettua työvoimaa ja toimivan infrastruktuurin se täyttää kriteerit neuvottelujen aloittamiseksi. Rakennemuutoksessa on keskeinen merkitys vuonna 1994 aloitetulla noin 1500 valtionyritystä koskevalla yksityistämishjelmalla, joka on kuitenkin edistynyt hitaasti. Yksityisessä omistuksessa olevien yritysten osuus on edelleenkin vain noin 50 — 55 % kokonaistuotannosta ja työllisyydestä. Kaksi suurinta liikepankkia on vielä valtion omistuksessa sa-

moin suuret yhtiöt energia- ja telekommunikaatiosektoreilla.

Sloveniaan suuntautuvien ulkomaisten suorien investointien määrä on pysynyt toistaiseksi alhaisena. Syynä ovat markkinoiden pienenus sekä lainsäädännön puutteellisuus. Ulkomaisten suorien investointien vuotuinen kasvu on kuitenkin nousussa ja suhtautuminen niihin on muuttunut myönteiseksi. Slovenia on pyrkinyt purkamaan investointeihin ja pääomaliikkeisiin liittyviä rajoituksiaan, vaikka tämä ei olekaan tapahtunut aivat häiriöttä. Suurimpia investoijia ovat olleet Itävalta, Kroatia, Saksa, Ranska ja Italia. Slovenialla on voimassa jo noin parikymmentä kahdenvälistä investointisuojasopimusta ja EU-maista Suomi on viimeisiä, joka on neuvotellut sen kanssa tämän alan sopimuksen. Investointikohteina ovat olleet auto- ja paperiteollisuus, peruskemikaalit, sähkölaitteet ja hygieniatuotteet.

Suomen ja Slovenian taloudellis-kauppalliset suhteet perustuvat seuraaviin sopimuk-

siin: Verosopimus vuodelta 1986, sopimus taloudellisesta, tieteellisestä ja teknisestä yhteistyöstä vuodelta 1971 ja vuonna 1997 voimaantullut EY:n ja Slovenian välinen Eurooppa-sopimus. Suomen kauppavaihto Slovenian kanssa on ollut vähäistä. Vientimme vuonna 1997 oli 178 miljoonaa markkaa ja tuontimme 121 miljoonaa markkaa. Vientimme käsitti pääasiassa koneita ja laitteita sekä metalleja ja paperia ja tuontimme sähkölaitteita sekä rautaa ja terästä. Suomalaisilla yrityksillä ei ole toistaiseksi Sloveniassa rekisteröityjä tytä- tai osakkuusyhtiöitä, mutta useilla yrityksillä toimii maassa edustaja tai maahantuojia. Slovenian viimeaikaisen kehityksen huomioonottaen on joka tapauksessa perusteltua täydentää maittemme välistä sopimusverkostoa investointisuojaosopimuksella.

Suomella on ennestään voimassa sijoitusten suojelua koskevat sopimukset Egyptin (SopS 3/1982), Kiinan (SopS 4/1986), Sri Lankan (SopS 54/1987), Malesian (SopS 79/1987), Unkarin (SopS 20/1989), Venäjän (tehty Neuvostoliiton kanssa, SopS 58/1991), Tshekin (tehty Tshekin ja Slovakian liittotasavallan kanssa, SopS 73/1991), Viron (SopS 104/1992), Liettuan (SopS 119/1992), Romanian (SopS 121/1992), Latvian (SopS 5/1993), Uzbekistanin (SopS 74/1993), Ukrainan (SopS 6/1994), Valko-Venäjän (SopS 89/1994), Turkin (SopS 29/1995), Argentiinan (SopS 21/1996), Chilen (SopS 23/1996), Korean tasavallan (SopS 25/1996), Vietnamin (SopS 27/1996), Perun (SopS 33/1996), Thaimaan (SopS 35/1996), Slovakian (tehty Tshekin ja Slovakian liittotasavallan kanssa, SopS 73/1991), Arabiemiiraaattien liiton (SopS 22/1997), Kuwaitin (SopS 32/1997), Indonesian (SopS 34/1997), Moldovan (SopS 42/1997), Kazakstanin (SopS 20/1998) ja Puolan (SopS 28/1998) kanssa.

2. Sopimuksen valmistelu

Aloite sopimuksen solmimiseksi tehtiin Suomen taholta jo vuoden 1994 alussa, minä jälkeen Slovenia toimitti Suomelle luonnoksensa sopimukseksi ja Suomi oman luonnoksensa kuukautta myöhemmin elokuussa vuonna 1994. Varsinaisiin neuvotteluihin voitiin kuitenkin ryhtyä vasta kun Slovenia oli ryhtynyt purkamaan investointeihin liittyviä rajoituksiaan. Ensimmäinen neuvottelukierros käytiin Ljubljanassa syys-lokakuun

vaihteessa vuonna 1997. Neuvotteluissa jäi avoimeksi eräitä kohtia, joista voitiin myöhemmin sopia kirjeenvaihtoteitse. Sopimus allekirjoitettiin Helsingissä kesäkuun 1 päivänä vuonna 1998.

Sopimus noudattaa perusrakenteeltaan ja yleissisällöltään Suomen viimeisimpiä vastaavia sopimuksia. Työn pohjana on käytetty alan uusinta kansainvälistä vertailumateriaalia kuten Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestössä neuvoteltavan monenvälisen sijoitussopimuksen valmisteluaineistoa, Euroopan Energiaperuskirjaa sekä muiden EU-maiden vastaavien sopimusten sisältöä. Sopimuksia on kehitetty edelleen yhteistyössä Suomen asianomaisten sektoriviranomaisten ja talouselämän etujärjestöjen kanssa.

3. Sopimuksen merkitys

Sopimuksen mukaan kumpikin sopimuspuoli turvaa omien lakiansa ja säännöstensä puitteissa omalla alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille oikeudenmukaisen ja tasapuolisen kohtelun. Tällaisiin sijoituksiin ei saa soveltaa epäedullisempaa kohtelua, kuin myönnetään omien sijoittajien tai kolmansien maiden sijoittajien sijoituksille.

Sopimuksen tarkoittamia sijoituksia voi kansallistaa, pakkolunastaa tai muuten ottaa haltuun ainoastaan ei-syrjivältä pohjalta. Toimenpiteeseen voidaan ryhtyä vain yleisen edun vuoksi sekä välitöntä, riittävää ja todellista korvausta vastaan asianmukaisin laillisin menettelyin.

Sodasta, aseellisesta selkkauksesta, hätätilasta tai vastaavasta sijoitusten kärsimä vahinko on hyvitetävä tai korvattava vähintään samantasoisesti kuin omien maiden tai kolmansien maiden sijoittajien osaksi tuleva hyvitys.

Mikäli sijoittajan ja toisen sopimuspuolen välillä tai sopimuspuolten kesken syntyy riitaisuuksia, on sopimuksessa määräykset välimiesmenettelystä. Sopimuksen tulkintaan ja soveltamiseen liittyvät erimielisyydet sopijapuolten välillä ratkaistaan myös kulloistakin tarkoitusta varten perustettavassa välimiesmenettelyssä.

4. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Sopimuksella ei ole valtion talouteen ulottuvia vaikutuksia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

5. Sopimuksen sisältö

1 artikla. Artiklassa määritellään sopimuksessa käytetyt käsitteet kuten sijoitus, sijoittaja, tuotto ja sopimuspuolten alueet. Kolmansissa maissa sijaitsevat tytäryhtiöt on rajattu sopimuksen ulkopuolelle, joten niistä käsin tehdyt epäsuorat sijoitukset eivät kuulu sopimuksen piiriin.

2 artikla. Artikla sisältää yleisen periaatteen sijoitusten edistämisestä sopimuspuolten alueella sekä sitoumuksen suojella ja olla häiritsemättä sijoittajien toimintaa.

3 artikla. Artiklan 1 ja 2 kohdissa taataan sijoituksille ja sijoittajille yhtä oikeudenmukainen ja tasapuolinen kohtelu kuin myönnetään oman maan tai kolmansien maiden sijoituksille ja sijoittajille sen mukaan, mikä on sijoittajalle edullisinta. Artiklan 3 kohta merkitsee poikkeusta 1 ja 2 kohtien määräyksiin, kun siinä sijoittajien ja sijoitusten edullisemmuuskohtelua arvoitaessa suljetaan sopimuksen ulkopuolella tietyt sijoituksia koskevat edut. Jos isäntävaltion sijoittajille myöntämä etu perustuu jonkin alueellisen taloudellisen järjestön tai tulliliiton jäsenyyteen (alakohda a), verotukseen jopa osittainkin liittyvään kansainväliseen järjestelyyn (alakohda b) tai sijoituksia koskevaan monenväliseen sopimukseen (alakohda c), isäntävaltio ei ole velvollinen myöntämään tällaista etua toisen sopimusvaltion sijoittajille. Viimeksimainitun alakohdan c taustana on Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön valmisteilla oleva sijoituksia koskeva sopimus, joka saattaa sisältää kyseisen järjestön jäsenmaiden ja kolmansien maiden välisiin suhteisiin vaikuttavia määräyksiä.

4 artikla. Omaisuuden kansallistamiselle tai niihin verrattaville toimille asetetaan tiukempia edellytyksiä kuin kansallisessa lainsäädännössä on tapana. Pakkolunastuksesta on suoritettava välitön, riittävä ja todellinen korvaus sijoituksen markkina-arvon mukaan. Korvaukselle on suoritettava asianmukainen korko. Sijoittajalla on oikeus tapauksensa nopeaan tutkintaan ja sijoituksensa arviointiin isäntämaan viranomaisten toimesta edelläänmainittujen periaatteiden mukaisesti.

5 artikla. Artiklassa on määräyksiä siltä varalta, että toisen sopijamaan sijoittajien sijoituksille aiheutuu menetyksiä sodan tai muun kansallisen hätätilan johdosta. Näistä menetyksistä sopimuspuolet sitoutuvat mak-

samaan korvauksia tai muuten hyvittämään sijoittajaa vähintään saman suuruisesti kuin oman maan tai kolmannen maan sijoittajia. Tällaiset maksut on toteutettava välittömästi ja ne ovat vapaasti siirrettävissä.

6 artikla. Pääomien, tuottojen, korkojen, maksujen ja palkkojen siirroille ei saa asettaa rajoituksia. Siirrot tapahtuvat vallitsevan markkinakurssin mukaisina. Nykyisen lainsäädännön puitteissa Slovenialla on kuitenkin vaikeuksia hyväksyä olemassa olevaan investointiin ulkomailta tulevat lisäpääomapanokset, vaikka ne olisikin tarkoitettu sijoituksen laajentamiseen tai sen hoitoon. Ongelma joka tapauksessa poistuu viimeistään neljän vuoden sisällä, kun Slovenia joutuu toteuttamaan Eurooppa-sopimuksen edellyttämät liberalisointitavoitteet.

7 artikla. Jos sopimusvaltio tai sen edustajaksi määrätty taho on myöntänyt vakuuden vahingon varalta tai takauksen toisen sopimusvaltion alueella olevalle sijoitukselle ja joutunut tällä perusteella korvausvelvolliseksi, siirtyvät kaikki kyseistä sijoitusta koskevat oikeudet ensin mainitulle maksuvelvolliseksi joutuneelle sopimusvaltiolle. Näitä oikeuksiaan se sijaantulijan asemassa toteuttaa joko itse tai edustajakseen määrätyn tahon kautta.

8 artikla. Artiklan 1 kohdan mukaan sopimusvaltion sijoittajan ja isäntävaltion väliset riidat tulee ensisijaisesti ratkaista neuvotellen ilman oikeuskäsittelyä.

Artiklan 2 kohtaan sisältyy määräyksiä sen seikan varalta, että asiassa ei ole päästy sovintoon. Jos riitaa ei ole saatu ratkaistuksi kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, kun sovintoneuvotteluja on pyydetty, sijoittaja voi aloittaa oikeudenkäyntimenettelyn. On huomattava, että sovintoon tähtäävän aloitteen voi tehdä kumpi tahansa riidan osapuolista; sen sijaan oikeudenkäyntiin voi ryhtyä ainoastaan sijoittaja. Tällöin sijoittaja voi saattaa riidan joko isäntävaltion asiassa toimivaltaisen tuomioistuimen tai kansainvälisen välimiesoikeuden ratkaistavaksi.

Välimiesmenettelyyn turvautuessaan sijoittajalla on kaksi vaihtoehtoa: joko artiklan 2 kohdan alakohdan b mukainen sijoituksia koskevien riitaisuuksien kansainvälinen ratkaisukeskus (ICSID) tai alakohdan c mukainen Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden komitean (UNCITRAL) sääntöihin pohjautuva tilapäinen väli-

miesoikeus.

Tuomio on lopullinen ja pannaan täytntön kansallisen lainsäädännön mukaan.

9 artikla. Tämä artikla puolestaan koskee sopimusvaltioiden eli hallitusten välisiä sopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta aiheutuvia riitoja, jotka nekin artiklan 1 kohdan mukaan tulee ensisijaisesti ratkaista neuvotteluteitse. Mikäli riitaa ei kuitenkaan ole saatu ratkaistuksi kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun neuvotteluja pyydettiin, voi jompikumpi sopimusvaltio artiklan 2 kohdan mukaan saattaa riidan välimiesoikeuden käsiteltäväksi.

Välimiesoikeuden perustamista ja kokoonpanoa koskevat määräykset on kirjattu artiklan 3, 4 ja 5 kohtiin.

10 artikla. Sopimus ei rajoita sijoittajalle voimassaolevan tai myöhemmin säädettävän niin kansallisen kuin kansainvälisen oikeuden perusteella mahdollisesti koituvia etuja.

11 artikla. Sopimusta sovelletaan kaikkiin ennen ja jälkeen sen voimaantuloa tehtyihin sijoituksiin. Sen sijaan sen ulkopuolelle jäävät ennen sen voimaantuloa syntyneet riidat ja selvitettyt vaateet.

12 artikla. Artikla sisältää tavanomaiset loppumääräykset sopimuksen voimaantulosta ja sen irtisanomisesta. Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen sen hyväksymisestä. Se on voimassa viisitoista vuotta, minkä jälkeen se voidaan irtisanoa kahdentoista kuukauden irtisanomisajalla. Irtisanomisajan jälkeinen niin sanottu suoja-aika on niin ikään viisitoista vuotta.

6. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Sopimuksen 4 artiklan mukaan sopimuspuoli saa pakkolunastaa toisen sopimuspuolen sijoittajien tekemiä sijoituksia ainoastaan artiklassa tarkemmin määritellyillä ehdoilla. Artiklassa on lisäksi määräyksiä tällaisen toimenpiteen johdosta maksettavista korvauksista ja niihin liittyvistä koroista.

Hallitusmuodon 12 §:n 2 momentin mukaan omaisuuden pakkolunastuksesta on säädettävä lailla. Lisäksi artiklan edellä mainitut määräykset korvausten maksamisesta ovat osittain ristiriidassa pakkolunastuslainsäädännön kanssa. Sopimuksen 4 artiklan määräykset vaativat näistä syistä eduskunnan hyväksymisen.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi ne Helsingissä 1 päivänä kesäkuuta 1998 tehdyn Suomen tasavallan hallituksen ja Slovenian tasavallan hallituksen välisen sijoituksen edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Slovenian kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Helsingissä 1 päivänä kesäkuuta 1998 tehdyn Suomen tasavallan hallituksen ja Slovenian tasavallan hallituksen välisen sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen määräykset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin niistä on sovittu.

2 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

3 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Ole Norrback*

(Suomennos)

SOPIMUS

Suomen tasavallan hallituksen ja Slovenian tasavallan hallituksen välillä sijoitusten edistämisestä ja suojaamisesta

Suomen tasavallan hallitus ja Slovenian tasavallan hallitus, jäljempänä "sopimuspuolet", jotka

haluavat tehostaa taloudellista yhteistyötä molempien maiden yhteiseksi hyödyksi ja ylläpitää oikeudenmukaisia ja tasapuolisia edellytyksiä sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille toisen sopimuspuolen alueella ja

tunnustavat, että sijoitusten tukeminen ja suojele sopimuksen pohjalta lisää liiketoinnallista aloitteellisuutta,

ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla*Määritelmät*

Tässä sopimuksessa:

1. "Sijoitus" tarkoittaa kaikenlaista varallisuutta, jonka sopimuspuolen sijoittajat ovat sijoittaneet toisen sopimuspuolen alueella viimeksi mainitun sopimuspuolen lakien ja määräysten mukaisesti, ja siihen kuuluu erityisesti, joskaan ei yksinomaan:

a) irtain ja kiinteä omaisuus sekä kaikenlaiset omistusoikeudet kuten vuokrattu omaisuus, kiinnitykset ja pantti- ja pidätysoikeudet,

b) arvopaperit, haltijavelkakirjat ja muut osuudet yrityksessä,

c) vaateet rahaan tai suorituksiin, joilla on taloudellista arvoa,

d) oikeudet henkiseen omaisuuteen ja

e) toimivaltaisen viranomaisen lain, hallinnollisen asiakirjan tai sopimuksen nojalla myöntämät toimiluvat, mukaan lukien toimiluvat etsiä, viljellä, louhia tai hyödyntää luonnonvaroja.

Mikään muutos varallisuuden sijoitus- tai

AGREEMENT

between the Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic of Slovenia on the Promotion and Protection of Investments

The Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic of Slovenia, hereinafter referred to as the "Contracting Parties",

Desiring to intensify economic cooperation to the mutual benefit of both countries and to maintain fair and equitable conditions for investments by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party,

Recognizing that the promotion and protection of investments on the basis of this Agreement will stimulate business initiatives,

Have agreed as follows:

Article 1*Definitions*

For the purpose of this Agreement:

1. The term "Investment" shall mean every kind of asset invested by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party in accordance with the laws and regulations of the latter including, in particular, though not exclusively:

a) movable and immovable property and any property rights such as leases, mortgages, liens and pledges;

b) shares, stocks, debentures and any other participation in a company;

c) claims to money or to any performance having an economic value;

d) intellectual property rights; and

e) concessions conferred by law, by administrative act or under a contract, by a competent authority, including concessions to search for, develop, extract or exploit natural resources.

Any alteration in the form in which assets

jälleensijoitusmuodossa ei vaikuta varallisuuden luokitukseen sijoituksena.

2. "Tuotto" tarkoittaa sijoituksien tuottamia rahamääriä ja sisältää erityisesti, joskaan ei yksinomaan, voitot, osingot, korot, rojalit, pääomatuotot tai muunlaiset sijoituksiin liittyvät tulot.

3. "Sijoittaja" tarkoittaa:

a) luonnollisia henkilöitä, jotka ovat jommankumman sopimuspuolen kansalaisia sen lakien mukaisesti ja

b) oikeushenkilöitä, jotka on perustettu tämän sopimuspuolen lakien nojalla.

4. "Alue" tarkoittaa kummankin sopimuspuolen osalta sen suvereniteetin alaista aluetta, mukaan lukien aluevedet ja ilmatila samoin kuin merialueet, joilla kyseinen sopimuspuoli harjoittaa täysivaltaisia oikeuksia tai tuomiovaltaa oman maansa lainsäädännön ja kansainvälisen lain mukaisesti.

5. "Isäntäosapuoli" tarkoittaa sopimuspuolta, jonka alueella sijoitus tehdään.

2 artikla

Sijoitusten edistäminen ja suojaaminen

1. Isäntäosapuoli edistää toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia alueellaan ja antaa luvan sellaisten sijoitusten tulolle alueelleen lakiansa ja määräystensä mukaisesti.

2. Isäntäosapuoli myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille alueellaan oikeudenmukaisen ja tasapuolisen kohtelun sekä täyden ja jatkuvan suojan ja turvallisuuden.

3. Isäntäosapuoli ei saa kohtuuttomilla, mielivaltaisilla tai syrjivillä toimilla haitata toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoitusten hoitoa, ylläpitoa, käyttöä, hyödyntämistä tai myyntiä.

4. Isäntäosapuoli tarkastelee myötämielisesti lainsäädäntönsä puitteissa toisen sopimuspuolen sijoittajien hakemuksia koskien tarpeellisia lupia sen alueella tehtävien sijoitusten yhteydessä, mukaan lukien lupa ottaa työhön valintansa mukaan johtotason ja teknistä henkilökuntaa näiden kansallisuudesta riippumatta.

are invested or reinvested shall not affect their character as investments.

2. The term "Returns" shall mean the amounts yielded by investments and in particular, though not exclusively, shall include profits, dividends, interests, royalties, capital gains or other forms of income related to the investments.

3. The term "Investor" shall mean:

a) natural persons having the nationality of either Contracting Party, in accordance with its laws, and

b) legal persons constituted under the law of that Contracting Party.

4. The term "Territory" shall mean, with respect to either Contracting Party the territory under its sovereignty, including territorial waters and air space, as well as maritime areas, over which the Contracting Party concerned exercises sovereign rights or jurisdiction, in accordance with internal and international law.

5. The term "host Party" shall mean the Contracting Party in whose territory the investment is made.

Article 2

Promotion and Protection of Investments

1. The host Party shall promote within its territory investments made by investors of the other Contracting Party and shall admit such investments into its territory in accordance with its laws and regulations.

2. The host Party shall accord to investments in its territory of investors of the other Contracting Party fair and equitable treatment and full and constant protection and security.

3. The host Party shall not impair by unreasonable, arbitrary or discriminatory measures the management, maintenance, use, enjoyment or disposal of investments in its territory of investors of the other Contracting Party.

4. The host Party shall within the framework of its legislation give a sympathetic consideration to applications for necessary permits in connection with the investments in its territory, including authorisations for engaging top managerial and technical personnel of their choice, regardless of their nationality.

3 artikla

Sijoitusten kohtelu

1. Sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille toisen sopimuspuolen alueella tai niihin liittyville tuotoille myönnetään kohtelu, joka ei ole epäedullisempi kuin mitä isäntäosapuoli myöntää sen omien sijoittajien tai jonkin kolmannen valtion sijoittajien sijoituksille, sen mukaan kumpi kohtelu on edullisempi.

2. Sopimuspuoli myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajille näiden sijoitusten hoidon, ylläpidon, käytön, hyödyntämisen tai sijoitusten myynnin osalta kohtelun, joka ei ole epäedullisempi kuin minkä isäntäosapuoli myöntää omille sijoittajilleen tai jonkin kolmannen osapuolen sijoittajille, sen mukaan mikä kohtelu on edullisempi.

3. Tämän sopimuksen määräysten ei saa katsoa velvoittavan sopimuspuolta ulottamasta toisen sopimuspuolen sijoittajiin etua kohtelusta, suosituimmuudesta tai etuoikeudesta

a) minkään nykyisen tai tulevan alueellisen vapaakauppa-alueen, tulliliiton tai yhteismarkkina-alueen nojalla, jonka osapuoli sopimuspuoli on tai jonka osapuoli siitä voi tulla,

b) minkään kansainvälisen sopimuksen tai kotimaan lainsäädännön nojalla, joka liittyy kokonaan tai osittain verotukseen ja

c) minkään monenvälisen sijoituksiin liittyvän yleissopimuksen tai valtio-sopimuksen nojalla, jonka osapuoli sopimuspuoli on tai tulee mahdollisesti olemaan.

4 artikla

Pakkolunastus

1. Sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia isäntäosapuolen alueella ei saa pakkolunastaa, kansallistaa eikä niihin saa kohdistaa mitään muita toimenpiteitä, joilla on pakkolunastusta tai kansallistamista vastaava vaikutus (jäljempänä "pakkolunastus"), jollei toimenpiteisiin ryhdytä yleisen edun vuoksi syrjimättömyyden pohjalta noudattaen asianmukaista oikeudellista menettelyä ja välitöntä, riittävää ja tosiasiallista korvausta vastaan.

2. Tällaisen korvauksen tulee vastata pakkolunastetun sijoituksen oikeudenmukaista

Article 3

Treatment of Investments

1. Investments made by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party, or returns related thereto, shall be accorded treatment which is not less favourable than the host Party accords to the investments and returns made by its own investors or by investors of any third State, whichever is the more favourable.

2. Investors of one Contracting Party shall be accorded by the other Contracting Party, as regards the management, maintenance, use, enjoyment or disposal of their investments, treatment which is not less favourable than the host Party accords its own investors or to investors of any third State, whichever is the more favourable.

3. The provisions of this Article shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors of the other Contracting Party the benefit of any treatment, preference or privilege by virtue of:

a) any existing or future free trade area, customs union or common market to which either of the Contracting Party is or may become a Party,

b) any international agreement or any domestic legislation relating wholly or mainly to taxation, and

c) any multilateral convention or treaty related to investments, of which one of the Contracting Parties is or may become a Party.

Article 4

Expropriation

1. Investments made by investors of a Contracting Party in the territory of the host Party shall not be expropriated, nationalized or subject to any other measure having effect equivalent to expropriation or nationalization (hereinafter referred to as "expropriation") except for a public interest, on a non-discriminatory basis, under due process of law and against prompt, adequate and effective compensation.

2. Such compensation shall amount to the fair market value of the expropriated invest-

markkina-arvoa välittömästi ennen kuin pakkolunastus tuli tietoon (jäljempänä "arviointipäivä").

3. Tämä oikeudenmukainen markkina-arvo ilmaistaan vapaasti vaihdettavassa valuutassa arviointipäivänä tämän valuutan kohdalla vallitsevaan markkinakurssiin. Korvaukseen tulee sisältyä myös kolmen kuukauden Lontoon pankkienvälinen tarjouskorko (Libor) pakkolunastuspäivästä varsinaiseen maksupäivään.

4. Sijoittajalla, jonka sijoitukset pakkolunastetaan, on oikeus saada kyseisen sopimuspuolen oikeusviranomaiselta tai muulta pätevältä viranomaiselta pikainen arvio tapauksestaan ja sijoituksilleen annettusta arvosta tässä artiklassa esitettyjen periaatteiden mukaisesti.

5 artikla

Menetysten korvaaminen

Isäntäosapuoli myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajille, joiden sijoitukset ovat kärsineet menetyksiä sodan tai muun aseellisen selkkauksen, vallankumouksen, kansanousun, hätätilan tai muun vastaavan tapauksen takia isäntäosapuolen alueella näiden menetysten osalta kohtelun, mukaan lukien hyvityksen, vahingonkorvauksen tai ennallen palauttamisen, joka ei ole epäedullisempi kuin isäntäosapuoli myöntää omille sijoittajilleen tai kolmannen valtion sijoittajille, sen mukaan mikä on sijoittajalle edullisinta. Kaikkien tämän artiklan nojalla suoritettujen maksujen tulee olla välittömästi realisoitavissa ja vapaasti siirrettävissä.

6 artikla

Maksujen siirto

1. Sopimuspuoli takaa toisen sopimuspuolen sijoittajille näiden sijoituksiin liittyvien varojen vapaan siirron ja siirtovapaus koskee erityisesti, joskaan ei yksinomaan:

a) alkupääomaa ja lisärahamääriä sijoitusten ylläpitämiseksi ja laajentamiseksi,

b) tuottoja,

c) sijoitukseen liittyvien velkojen takaisinmaksuun liittyviä varoja,

d) sijoituksen kokonaan tai osittain myymisestä tai lopettamisesta syntyneet saatavat,

ment at the time immediately before the expropriation became known (hereinafter referred to as the "valuation date").

3. Such fair market value shall be expressed in a freely convertible currency on the basis of the market rate of exchange existing for that currency on the valuation date. Compensation shall also include interest at the three month London Interbank Offered Rate (LIBOR) from the date of expropriation until the date of actual payment.

4. The investor whose investments are expropriated, shall have the right to the prompt review by a judicial or other competent authority of that Contracting Party of its case and of valuation of its investments in accordance with the principles set out in this Article.

Article 5

Compensation for Losses

Investors of one Contracting Party whose investments have suffered losses owing to war or other armed conflict, revolution, national uprising, state of emergency or any similar event in the territory of the host Party shall be accorded by this Contracting Party treatment in relation to such losses, including compensation, indemnification or restitution, no less favourable than that which the latter Contracting Party accords to its own investors or investors of any third State, whichever is more favourable to the investor. Any payment made under this Article shall be immediately realisable and freely transferable.

Article 6

Transfer of Payments

1. Each Contracting Party shall guarantee investors of the other Contracting Party the free transfer of funds related to their investments and in particular, though not exclusively:

a) initial capital and additional contributions for the maintenance or development of the investments;

b) the returns;

c) funds in repayment of loans related to an investment;

d) proceeds from the sale or liquidation of all or part of an investment;

e) korvausta tai muuta maksua, jota tarkoitetaan tämän sopimuksen 4 ja 5 artiklassa,

f) riitojen ratkaisemisesta johtuvat maksuja, ja

g) sijoituksen yhteydessä ulkomailta palattujen kansalaisten tuloja ja muita palkkioita.

2. Sopimuspuoli takaa edelleen, että siirrot suoritetaan vaihtopäivänä käteiskaupassa siirrettävän valuutan osalta voimassa olevaan vaihtokurssiin.

7 artikla

Sijaantulo

Jos sopimuspuoli tai sen edustajaksi määrätty taho suorittaa maksun omalle sijoittajalleen vakuutuksen perusteella toisen sopimuspuolen alueella olevan sijoituksen osalta, viimeksi mainittu sopimuspuoli tunnustaa, haittaamatta ensiksi mainitun sopimuspuolen oikeuksia 9 artiklan nojalla, kaikkien niiden sijoittajan oikeuksien ja vaatimusten siirtymisen ensin mainitulle sopimuspuolelle tai sen edustajaksi määrättylle taholle, joita sopimuspuoli tai sen edustajaksi määrätty taho on oikeutettu harjoittamaan sijaantulon nojalla samassa laajuudessa kuin vakuutettu sijoittaja.

8 artikla

Sijoittajan ja sopimuspuolen väliset riidat

1. Sopimuspuolen sijoittajan ja toisen sopimuspuolen väliset riidat ratkaistaan sovinnollisesti.

2. Mikäli tällaista riitaa ei voida ratkaista kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, kun ratkaisupyyntö esitettiin, kyseinen sijoittaja voi alistaa riidan joko:

a) sopimuspuolen asianomaiselle tuomioistuimelle tai

b) sovitteluun tai välitykseen sijoituksia koskevien riitaisuuksien kansainväliselle ratkaisukeskukselle (ICSID), joka perustettiin Washingtonissa 18 päivänä maaliskuuta 1965 allekirjoitettavaksi avatun valtioiden ja toisten valtioiden kansalaisten välisten sijoituksia koskevien riitaisuuksien ratkaisemisesta tehdyn yleissopimuksen nojalla tai

c) väliaikaiselle tuomioistuimelle, joka ase-

e) any compensation or other payment referred to in Articles 4 and 5 of this Agreement;

f) payments arising out of the settlement of a dispute;

g) earnings and other remuneration of nationals engaged from abroad in connection with the investment.

2. Each Contracting Party shall further guarantee that transfers shall be made at the market rate of exchange existing on the date of transfer with respect to spot transactions in the currency to be transferred.

Article 7

Subrogation

If a Contracting Party or its designated agency makes a payment to its investor under an indemnity given in respect of an investment in the territory of the other Contracting Party, the latter Contracting Party shall, without prejudice to the rights of the former Contracting Party under Article 9, recognize the assignment to the former Contracting Party or its designated agency of all rights and claims of the investor which that Contracting Party or its designated agency shall be entitled to exercise by virtue of subrogation to the same extent as the Party indemnified.

Article 8

Disputes between an Investor and a Contracting Party

1. Any dispute between an investor of one Contracting Party and the other Contracting Party shall be settled amicably.

2. If such a dispute cannot be settled within a period of three (3) months from the date of request for settlement, the investor concerned may submit the dispute either to:

a) the competent court of the Contracting Party; or

b) conciliation or arbitration through the International Centre for the Settlement of Investment Disputes (ICSID), established under the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature in Washington D.C., on March 18, 1965; or

c) an ad-hoc tribunal which, unless other-

tetaan Yhdistyneiden kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden komitean (UNCTRAL) välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti, elleivät riidan osapuolet toisin sovi.

3. Päätös on lopullinen ja riidan kumpakin osapuolta sitova ja se pannaan täytäntöön kansallisen lain mukaisesti.

9 artikla

Sopimuspuolten väliset riidat

1. Sopimuspuolten väliset riidat tämän sopimuksen tulkinnasta ja toimeenpanosta tulisi ratkaista mahdollisuuksien mukaan neuvottelemalla.

2. Jos riitaa ei saada ratkaistuksi kuuden (6) kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, jolloin jompikumpi sopimuspuoli esitti neuvottelupyynnön, se alistetaan jommankumman sopimuspuolen pyynnöstä välimiesoikeuden ratkaistavaksi.

3. Tällainen väliaikainen välimiesoikeus asetetaan kutakin tapausta varten seuraavasti. Kumpikin sopimuspuoli nimittää yhden välimiesoikeuden jäsenen kahden (2) kuukauden kuluessa välityspyynnön vastaanottamisesta. Nämä kaksi jäsentä valitsevat sitten yhden kolmannen valtion kansalaisen, joka kummankin sopimuspuolen suostumuksella nimitetään välimiesoikeuden puheenjohtajaksi. Puheenjohtaja nimitetään kolmen (3) kuukauden kuluessa kahden muun jäsenen nimittämispäivästä.

4. Jos tarvittavia nimityksiä ei ole tehty tämän artiklan 3 kappaleessa mainittujen aikojen kuluessa, kumpi tahansa sopimuspuolista voi muun järjestelyn puuttuessa pyytää Kansainvälisen tuomioistuimen presidenttiä suorittamaan tarvittavat nimitykset. Mikäli presidentti on jommankumman sopimuspuolen kansalainen tai muusta syystä estynyt suorittamasta nimitystä, tehtävä annetaan tuomioistuimen varapresidentille tai tuomioistuimen virkaiältään vanhimmalle jäsenelle, joka ei ole kummankaan sopimuspuolen kansalainen eikä muutoin estynyt suorittamasta nimitystä.

5. Välimiesoikeus tekee päätöksensä äänen enemmistöllä. Välimiesoikeuden päätökset ovat lopullisia ja molempia sopimuspuolia sitovia. Kumpikin sopimuspuoli vastaa nimittämänsä jäsenen ja tämän edustautumisen aiheuttamista kustannuksista välimiesmenettelyn yhteydessä. Sopimuspuolet vas-

wise agreed upon by the parties to the dispute, shall be established under the arbitration rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL).

3. The award shall be final and binding on both parties to the dispute and shall be executed in accordance with national law.

Article 9

Disputes between the Contracting Parties

1. Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation and application of this Agreement should, as far as possible, be settled through negotiations.

2. If the dispute cannot thus be settled within six (6) months, following the date on which such negotiations were requested by either Contracting Party, it shall at the request of either Contracting Party be submitted to an Arbitral Tribunal.

3. Such an Arbitral Tribunal shall be constituted for each individual case in the following way. Within two (2) months of the receipt of the request for arbitration, each Contracting Party shall appoint one member of the Tribunal. Those two members shall then select a national of a third State who on approval by the two Contracting Parties shall be appointed Chairman of the Tribunal. The Chairman shall be appointed within three (3) months from the date of appointment of the other two members.

4. If within the periods specified in paragraph 3 of this Article the necessary appointments have not been made, either Contracting Party may, in the absence of any other agreement, invite the President of the International Court of Justice to make any necessary appointments. If the President is a national of either Contracting Party or is otherwise prevented from discharging the said function, the Member of the International Court of Justice next in seniority who is not a national of either Contracting Party or is otherwise prevented from discharging the said function, shall be invited to make the necessary appointments.

5. The Arbitral Tribunal shall reach its decision by a majority of votes. The decisions of the Tribunal shall be final and binding on both Contracting Parties. Each Contracting Party shall bear the costs of the member appointed by that Contracting Party and of its representation at the arbitral pro-

taavat puheenjohtajan kustannuksista ja muista kustannuksista yhtä suurin osuuksin. Välimieoikeus voi tehdä erilaisen päätöksen kustannusten jakamisesta. Muutoin välimiesoikeus päättää itse omista menettelytavoistaan.

10 artikla

Muiden sääntöjen soveltaminen

Jos jommankumman sopimuspuolen lain määräykset tai tällä hetkellä voimassa olevan tai myöhemmin sopimuspuolten välillä tämän sopimuksen lisäksi vahvistettavan kansainvälisen lain velvoitteet sisältävät joko yleisen tai erityisen määräyksen, joka oikeuttaa toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille annettavaksi kohtelun, joka on edullisempi kuin mistä tässä sopimuksessa määrätään, nämä määräykset ovat niiltä osin kuin ne ovat edullisempia voimassa tämän sopimuksen sijasta.

11 artikla

Sopimuksen soveltaminen

Tätä sopimusta sovelletaan kaikkiin sijoituksiin siitä riippumatta, onko ne tehty ennen sopimuksen voimaantuloa tai sen jälkeen, mutta sopimusta ei sovelleta sijoitusta koskevaan riitaan, joka alkoi, tai vaatimukseen, josta sovittiin ennen sopimuksen voimaantuloa.

12 artikla

Voimaantulo, voimassaoloaika ja irtisanominen

1. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen, kun niiden perustuslailliset edellytykset tämän sopimuksen voimaantulemiseksi on täytetty. Sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä viimeisen ilmoituksen saapumispäivästä lukien.

2. Tämä sopimus on voimassa aluksi viisi-toista (15) vuotta ja se katsotaan uudistetuksi samoin ehdoin viideksitoista (15) vuodeksi ja niin edellen, jollei jompikumpi sopimuspuolista vähintään kaksitoista (12) kuukautta ennen sopimuksen voimassaolon päättymistä ilmoita toiselle kirjallisesti aikomuksestaan

ceedings. Both Contracting Parties shall assume an equal share of the cost of the Chairman, as well as any other costs. The Tribunal may make a different decision regarding the sharing of the costs. In all other respects, the Arbitral Tribunal shall determine its own rules of procedure.

Article 10

Application of other Rules

If the provisions of law of either Contracting Party or obligations under international law existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition to this Agreement contain a regulation, whether general or specific, entitling investments made by investors of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided for by this Agreement, such provisions shall, to the extent that they are more favourable, prevail over this Agreement.

Article 11

Application of the Agreement

This Agreement shall apply to all investments, whether made before or after its entry into force, but shall not apply to any dispute concerning an investment which arose, or any claim concerning an investment which was settled, before its entry into force.

Article 12

Entry into Force, Duration and Termination

1. The Contracting Parties shall notify each other when the constitutional requirements for the entry into force of this Agreement have been fulfilled. The Agreement shall enter into force on the thirtieth (30) day after the date of receipt of the last notification.

2. This Agreement shall remain in force initially for a period of fifteen (15) years and shall be considered as renewed on the same terms for a period of fifteen (15) years and so forth, unless at least twelve (12) months before its expiration either Contracting Party notifies the other in writing of its

irtisanoa sopimus.

3. Niiden sijoitusten osalta, jotka on tehty ennen tämän sopimuksen irtisanomis-päivää, 1—11 artiklan määräykset pysyvät voimassa edelleen viisitoista (15) vuotta tämän sopimuksen irtisanomispäivästä lukien.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet edustajat, jotka on asianmukaisesti valtuutettu tehtävään, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Helsingissä 1 päivänä kesäkuuta 1998 kahtena englanninkielisenä kappaleena.

Suomen tasavallan hallituksen
puolesta

Slovenian tasavallan hallituksen
puolesta

intention to terminate the Agreement.

3. In respect of investment made prior to the date of termination of this Agreement the provisions of Articles 1 to 11 shall remain in force for a further period of fifteen (15) years from the date of termination of this Agreement.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned representatives, duly authorized thereto, have signed the present Agreement.

Done in duplicate at Helsinki on 01 June 1998 in the English language.

For the Government of
the Republic of Finland

For the Government of
the Republic of Slovenia

